

LITURGIA EUCHARISTIE III.

4. PRÍPRAVA DAROV

V prvých storočiach príprava darov bývala bez predpísaných modlitieb. Neskôr sa texty prevzali z modlitieb, ktoré sa v Ježišových časoch používali pri jedle, tzv. „bérákach“ a tiež vzdávaniam vďaky v SZ. Podľa želania pápeža sv. Pavla VI. nemali vyjadrovať len pojem stvorenia, Božieho daru (*Boh, stvoriteľ a darca plodov zeme a viniča*), ale mali naznačiť aj ľudskú prácu, ktorej ovocím je chlieb a víno. Reprezentujú náš ľudský život, ktorý človek dostal z Božích rúk, a ktorý chce znova vložiť do Božích rúk. Chlieb a víno ako dar dostávajú hlboký význam: stanú sa Kristovým telom a krvou, duchovným darom, ktorý my dostávame späť od Boha.

Na boku oltára kňaz naleje do kalicha víno a trocha vody, pričom potichu hovorí: *„Tajomstvo tejto vody a vína nech nám dá účasť na božstve toho, ktorý láskavo prijal našu ľudskú prirodzenosť.“* „Trochu vody“. Ide tu o veľmi dávnu kresťanskú tradíciu, ktorú spomína už sv. Justín. Víno tu predstavuje Kristovu božskú prirodzenosť a voda prirodzenosť ľudskú. Tá malá čiastka vody, to je naša ľudská nepatrnosť, ktorá sa zmieša v ušľachtilom víne božskej prirodzenosti. Obrad pozdvihnutia patény a kalicha má dávnu tradíciu. U Židov otec rodiny na konci hostiny pri modlitbe vďakyvzdania vzal naplnený kalich a pozdvihol ho nad stôl.

Kňaz sa po položení kalicha na korporál hlboko sklonený potichu modlí: *„Prijmi nás, Pane, v duchu pokorných a v srdci skrúšených a naša dnešná obeta nech nájde zalúbenie v твоjich očiach.“* Kňaz hovorí túto modlitbu v množnom čísle. Kňaz a ľud sú tu zjednotení s obetnými darmi. Okrem toho kňaz v zastúpení Krista prináša čiže sprítomňuje Kristovu obetu. Tento text je vzatý z modlitby troch mladíkov v ohnivej peci (Dan 3, 39). V liturgii sa používa od roku 1000.

Incenzácia obetných darov je neskoršieho dáta. Má franský pôvod. Cieľom incenzácie je predovšetkým zvýšenie slávnostnosti liturgických úkonov. Ďalej má očisťovací a obetný význam: kadidlo v liturgii má úlohu očistiť a posvätiť veci slúžiace k Božej oslave. Kadidlo má zahaliť všetko posvätnou atmosférou. Napokon kadidlo má aj silný symbolický význam: predstavuje našu modlitbu, ktorá ako dym tymianu vystupuje k Bohu. Po incenzácii obetných darov sa incenzuje oltár, potom celebrant, duchovenstvo a veriaci (majú pri tom stáť), lebo všetci sú zahrnutí do obety ako „vyvolený ľud, kráľovské kňazstvo, svätý národ“. (1 Pt 2,9)

5. UMÝVANIE RÚK

Po modlitbe kňaza alebo po prípadnej incenzácii si kňaz umyje ruky na okraji oltára. Potichu hovorí: *„Pane, zmy zo mňa moju vinu a očisť ma od hriechu.“* Týmto obradom sa vyjadruje túžba po vnútornom očistení. Umývanie rúk je veľmi dávny prvok v liturgii. Už v hebrejskej veľkonočnej večeri bolo rituálne umývanie rúk. Umývanie rúk zodpovedá prirodzenému citu, že drahocenných vecí sa dotýkame len s očistenými rukami. Sv. Hypolit píše, že kresťan si umýva ruky vždy, keď sa ide modliť. Tertulián zdôrazňuje, že vonkajšiemu obmytiu má zodpovedať vnútorná čistota

6. VÝZVA NA MODLITBU

Kňaz sa po umytí rúk vráti do stredu oltára, rozopne a zloží ruky, pričom hovorí: *„Modlite*

sa, bratia a sestry, aby sa moja i vaša obeta zaľúbila všemohúcemu Bohu Otcovi.“

Prosba kňaza o modlitbu je vo chvíli, keď sa skončila príprava obetných darov, a kňaz má teraz predstúpiť pred Boha v mene zhromaždených veriacich. Kňazova výzva: *moja i vaša obeta (nikdy nie naša obeta)* vyjadruje sviatostné kňazstvo celebranta a všeobecné kňazstvo veriacich. Prvé stopy tejto výzvy nachádzame v rímskom obrade v 8. stor. Terajšia forma sa presadila v Itálii už v 11. stor. ako jediná formula, ktorá prešla aj do tridentského misála. Kňaz povedal výzvu a ľud odpovedal: „*Nech Pán prijme obeť z tvojich rúk na chválu a slávu svojho mena, na úžitok nám i celej svätej Cirkvi.“*

7. MODLITBA NAD OBETNÝMI DARMÍ

Obrad prípravy darov sa uzavrie modlitbou nad obetnými darmi. Ako sa úvodné obrady končia modlitbou dňa (*kolektou*) a sväté prijímanie modlitbou po prijímaní (*postkomúniou*), tak sa príprava darov končí modlitbou nad obetnými darmi, ktorá zároveň veriacich vovádza do eucharistickej modlitby. Texty modlitieb nad obetnými darmi poukazujú na cieľ týchto darov, teda na ich premenu na obeť.

BS, prešli sme si v krátkosti prípravou obetných darov. Je vhodné, ak veriaci v týchto chvíľach uvažujú nad tým, čo sa deje pri oltári a aj sami sa pripravujú, aby sústredene prežívali nasledujúce časti, a tak aby naša obeť bola naozaj na úžitok nám i celej svätej Cirkvi. Dnes končíme tieto katechézy o svätej omši. Pokračovať v nich budeme na budúci rok, opäť počas vhodných nediel' v období cez rok, aby sme si predstavili slávenie svätej omše a mohli s väčším úžitkom sláviť tento úžasný Boží dar. Amen.